

gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi pôli. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četrt leta 1 gold.; pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gold. 60 kr., za pol leta 2 gold. 40 kr., za četrt leta 1 gold. 30 kr.

V Ljubljani v sredo 20. februarja 1878.

Obseg: O vremenskem prerokovanju. — Kedaj in zakaj zemlja peša. (Dalje.) — Še enkrat o poljskih miših. — Občni zbor Matice slovenske v Ljubljani 13. svečana. — Književstvo slovensko. — Pesmarica slovenska. — Ne mešajmo narečij! — Čemu ima biti zdaj kongres? — Volitve deželnih poslancev za Štajarsko, Koroško in Primorsko so blizo. — Turki pred Dunajem leta 1529. (Dalje.) — Mnogovrstne novice. — Naši dopisi. — Novičar.

Gospodarske stvari.

O vremenskem prerokovanju.

Preroki vremena so se šteli in se večidel štejejo še dandanes med take preroke, katere svet zasmehuje.

Po dopisu sl. ministerstva kmetijstva 17. dne t. m. družbi kmetijski Kranjski pa tudi vsem drugim družbam kmetijskim Avstrijskim se ima pa ta stvar tako presukniti, da v prihodnje ne bode smešna, ampak koristna posestnikom polja, senožeti, nogradov, gojzdov itd.

Učenostna naprava na Dunaji, ki se ukvarja z opazovanjem vremena (meteorologische Anstalt), je s pomočjo enacih naprav cele srednje Evrope prerokovanje vremena tudi za dežele našega cesarstva v svoje roke vzela ter se ponudila ministerstvu kmetijstva, da hoče kmetovalcem, obrtnikom in vsem drugim, katerim je za to mar, da kake dni naprej zvedó, kakošno utegne vreme biti, taka prerokovanja vsak dan po telegramih pošiljati, se vé da za povračilo telegrafskih stroškov, ki utegnejo znašati za 30 telegramov na mesec kakih 10 gold.

Sl. ministerstvo kmetijstva pozivlja v gori navedenem dopisu našo družbo kmetijsko, pa tudi kmetijske družbe vseh drugih dežel, naj nabirajo naročnike na take vsakdanje vremenske telegrame, poleg te nabire naročnikov naj si pa družbe kmetijske tudi prizadevajo najti takih učenjakov, ki bi o vremenosti sodelovali z Dunajsko meteorologično napravo in jo podpirali.

Ker centralni odbori družeb kmetijskih nikakor niso v stanu samotež zadostiti tej nalogi, je centralni odbor družbe kmetijske Kranjske v seji 17. dne t. m., katere so se pod predsedstvom barona Wurzbacha vdeležili gosp. odborniki dr. Bleiweis, dr. Poklukar, dr. M. pl. Wurzbach, Witschl, Debevec in Brus, sklenil: prepise gori imenovanega ministerskega dopisa razposlati po deželi vsem podružnicam kmetijske družbe, vodstvom c. k. gimnazij Kranjskih in realke Ljubljanske, muzealnemu kustosu gosp. Dežmanu in doslužnemu realkinemu profesorju gosp. Peternelu, z vljudno prošnjo, naj bi to čisto novo podvzetje podprli s svojo pripomočjo.

Namen teh vrstic pa je le ta, da po željah častitega centralnega odbora družbe kmetijske Kranjske že naprej opozorujemo dotične gospode na to, kar bo družba kmetijska v posebnih dopisih od njih želela.

Kedaj in zakaj zemlja peša.

(Dalje.)

Skušnje v gojzdih.

Skušnje, kako rodovitnost zemlje peša v gojzdih, so za naše premišljevanje še veliko važnije, kakor skušnje poljedelcev v tej reči, ker na njivah obdelovanje zemlje, gnojenje, mnogovrstno vrstenje sadežev in marsikatera druga okoliščina ne dá tega tako očitno videti, kakor to vidimo v gojzdih, kjer ni obdelovanja, ne gnojenja, ne kolobarenja. Skušnje v gojzdih pa učé:

1. Gojzdna zemlja peša in uboža popolnoma, če po čisto posekanem lesu neobdelovana leží, zato je prva potreba, kraje, kjer se je les posekal, hitro hitro spet s semenom obsejati ali z mladino zasaditi. Če svitloba, gorkota in zrak dalje časa do gole zemlje moč imajo, začne kolikor toliko brž trava rasti, kar tako dolgo trpi, dokler je kaj moči v zemlji. Je ta zemlja izpita in izmolzena, jenja trava rasti zlasti na bolj suhem svetu; namesto trave se prikaže resje in enako rastlinje manjše vrednosti, — zemlja je opešala in le počasi jo je moč spet v rodovitni stan pripraviti.

2. Po taci priprostih gojzdih, kjer posamne go-line postanejo, uboža zemlja zato, ker solnčni žarki prepekajo svet na tistih goličavah, ga osušé in izpijejo, in ker tudi listja ni, ki bi jih gnojilo, postanejo tudi taki posamni prostori nerodovitni, ako se kmalu z novim lesom ne obrastejo, ki senco dela goličavam.

3. Tudi v mladih gojzdih preveč dreves izsekati, da ostalo drevje preveč redko stoji, škoduje iz ravno omenjenih vzrokov gojzdu. Zatega voljo je tudi zlasti mlado hojevje klestiti škodljivo. Kakor hitro ima gojzd preveč svitlobe, bo od leta do leta zemlja huje pešala, in v taci okoliščinah je veliko boljše, komur je na močnem gojzdu ležeče, da se tak redki gojzd vès poseka in nov zarod napravi.

4. Gojzdna drevesa, ki so košata in na gostem stojé, da pod njimi stoji zemlja popolnoma v senci, zboljšajo od leta do leta zemljo, na priliko: smreka, jelka, bukev itd. Nasproti pa zemlja peša in zmirej pustejša postaja pod drevjem, ki je manj košato in kjer redka drevesa raji rastejo, kakor breza, topol (jagnjed), hrast, mecesen (visoke rasti).

5. Kjer je zemlja bolj revna in lahka, se izpije popolnoma, ako se gojzdu ne privošči listje, in če se mu vrh tega še mah in kar sicer v gozdu zraste, do